

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS 1.1.2015

I luku

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja sen kotipaikka on Kajaanin kaupunki.

Kuntayhtymä voi virallisen nimen lisäksi käyttää muuta toiminimeä.

2 § Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi.

Puolangan kunta on osajäsen, Puolangan kunnan jäsenyys koskee Kainuun sairaanhoitopiiriä, Kainuun kehitysvammaisten erityishuoltopiiriä ja Kainuun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-aluetta.

3 § Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kuntayhtymä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa:

- 1) edistää ja ylläpitää väestön terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä sekä sosiaalista turvallisuutta
- 2) kaventaa väestöryhmien välisiä terveyseroja
- 3) toteuttaa väestön tarvitsemien palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito ja kehitysvammaisten erityishuolto niiltä osin kuin kunnat eivät järjestä sitä omana palvelunaan tai järjestävät sen muulla tavalla sekä jäsenkuntien puolesta kuntouttavan työtoiminnan ja koulupsykologien palvelut, sekä kaikki muut kuntien lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta lasten päivähoitoa.

Kuntayhtymä on erikoissairaanhoidon lain 7 §:n mukainen Kainuun sairaanhoitopiiri, lain kehitysvammaisten erityishuollosta 6 §:n mukainen Kainuun erityishuoltopiiri ja lain ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 2 § 2 mom. mukainen Kainuun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue.

Muilla kunnilla, kuntayhtymillä ja yhteistyötahoilla kuntayhtymä voi tuottaa toimialansa palveluita sopimuksin.

Lisäksi kuntayhtymä voi järjestää jäsen- ja osajäsenkuntien puolesta muuta palvelutoimintaa ja tukipalveluita.

Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä voi omistaa ja hallita sairaanhoidon sekä kehitysvammahuollon laitoksia ja muita toimintayksiköitä.

4 § Jäsenkunnan ottaminen ja ero

Uuden jäsenkunnan ottaminen edellyttää perussopimuksen muuttamista. Uuden jäsenkunnan jäsenyys kuntayhtymässä alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, tulee tehdä siitä ilmoitus kuntayhtymän hallitukselle. Ero tulee voimaan eroilmoitusta seuraavan kalenterivuoden päätyttyä.

II luku HALLINTO

YHTYMÄVALTUUSTO

5 § Yhtymävaltuutettujen lukumäärä, toimikausi ja äänivalta

Kunnat valitsevat yhtymävaltuustoon edustajat seuraavasti:

Kunnan asukasluku edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaan

enintään 7 000 asukasta	2 jäsentä
7 001 - 24 000 asukasta	4 jäsentä
24 001 tai enemmän asukasta	15 jäsentä

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen samoin perustein kuin varsinainen jäsen. Jäsenet ja varajäsenet ovat jäsenkunnan valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Kunnat valitsevat yhtymävaltuuston jäsenet ja varajäsenet valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuuden kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa yhtymävaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Yhtymävaltuuston kokouksissa on kullakin jäsenellä yksi ääni.

6 § Kokouskutsu

Kutsu yhtymävaltuuston kokoukseen on annettava tai lähetettävä vähintään neljätoista päivää ennen kokousta yhtymävaltuuston ja yhtymän hallituksen jäsenille sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallituksille.

7 § Päätösvaltaisuus

Yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään 2/3 edustajista on saapuvilla.

Mitä 1 momentissa on määrätty päätösvaltaisuudesta, sovelletaan myös niiden asioiden käsittelyyn, joihin kaikki edustajat eivät saa ottaa osaa. Tällöin päätösvalta lasketaan asioiden käsittelyyn oikeutettujen edustajien lukumäärän mukaan.

Puolangan kunnan edustajilla on puhe- ja äänioikeus asioissa, joiden osalta Puolanka on osajäsen.

8 § Yhtymävaltuuston tehtävät

Yhtymävaltuusto päättää kuntalain 13 §:ssä säädetyistä ja tässä perussopimuksessa määrätyistä asioista.

9 § Yhtymävaltuuston kokoontuminen

Yhtymävaltuuston kutsuu koolle hallitus.

Ylimääräinen yhtymävaltuusto on pidettävä, jos jäsenkunta sitä kirjallisesti vaatii tietyn asian käsittelyä varten.

Muutoin menettelystä yhtymävaltuuston kokouksessa määrätään hallintosäännössä.

HALLITUS

10 § Hallituksen toimikausi ja jäsenten lukumäärä

Hallituksen jäsenten toimikausi on 4 vuotta, ellei yhtymävaltuusto ole siitä muuta päättänyt. Hallituksessa on kolmetoista (13) jäsentä siten, että Kajaanista on vähintään neljä (4) ja muista varsinaisista jäsenkunnista kustakin vähintään yksi (1) jäsen. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Yhdelläkään jäsenkunnalla ei saa olla yksinkertaista enemmistöä hallituksen peruskokoonpanon jäsenmäärästä.

Hallituksen peruskokoonpanon lisäksi Puolangan kunnan edustajalla on puhe- ja äänioikeus asioissa, joiden osalta Puolanka on osajäsen.

Yhtymävaltuusto nimeää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi.

11 § Hallituksen tehtävät

Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin siitä on erikseen kuntalaissa ja erityislaissa säädetty tai perussopimuksessa tai muissa kuntayhtymän johtosäännöissä määrätään.

Yhtymän hallitus päättää niistä asioista, joita ei kuntalain tai tämän perussopimuksen mukaan ole määrätty valtuuston tehtäväksi.

Muista hallituksen tehtävistä, ratkaisuvallasta ja sen delegoinnista sekä kokousmenettelystä määrätään valtuuston hyväksymissä säännöissä.

III luku

TALOUS JA RAHOITUS

12 § Peruspääoma

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän peruspääoma muodostuu 31.12.2012 purkautuvan Kainuun maakunta -kuntayhtymän erikoissairaanhoidon, erityishuollon, sosiaali- ja terveystoimen sekä Kainuun Työterveys -liikelaitoksen peruspääomista, vähennettynä Puolangan osuuksilla. Puolangan osuus osatoiminnoista lisätään peruspääomaan.

Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin osajäsenyydet huomioon ottaen. Peruspääomien korottamisesta ja alentamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin.

Peruspääomien jäsenkuntaosuuksille suoritetaan korkoa, joka vastaa 12 kuukauden euriborkorkoa lisättynä 0,20 %:lla. Korko tarkistetaan kullekin talousarviovuodelle edellisen

vuoden kesäkuun 30. päivänä.

Uuden jäsenkunnan ja osajäsenyyttä laajentaneen kunnan peruspääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta sekä peruspääoman korottamisesta siirrolla muusta omasta pääomasta päättää yhtymävaltuusto.

13 § Kuntien osuudet ja vastuut

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymien varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman kuntaosuuksien suhteessa.

14 § Talousarvio ja toimintasuunnitelma

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, asukkaiden palveluista ja niiden mahdollisista muutoksista sekä kuntayhtymän yhteistyössä kuntien kanssa tekemistä tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Talousarvio- ja suunnitelmaluonnos on toimitettava jäsenkunnille kuntaneuvottelujen jälkeen 31.8. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma viimeistään 30.12. mennessä. Talousarviossa huomioidaan terveydenhuollon järjestämissuunnitelman mukaiset linjaukset ja toimenpiteet.

15 § Tilinpäätös ja toimintakertomus

Kuntayhtymän tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus on saatettava yhtymäkokouksen käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja kuntayhtymän johtaja.

Hyväksyessään tilinpäätöksen yhtymäkokous päättää samalla tilikauden tuloksen käsittelystä ja tarvittavista talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

16 § Toiminnan rahoitus / jäsenkuntien maksuosuudet

Varsinaisten jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät seuraavasti:

Se määrä, joka talousarvion mukaan suoraan kuntayhtymälle maksettavien valtionosuuksien, sekä muiden tulojen lisäksi tarvitaan tämän sopimuksen 3 §:ssä määriteltyjen tehtävien hoitamista varten, kootaan kuntayhtymän jäsenkunnilta varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Kuntayhtymän järjestämiin toimintoihin kohdistuva peruspalvelujen valtionosuus (sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus pois lukien päivähoidon osuus) kohdennetaan laskennallisesti kuntayhtymälle.

STM:n valtionosuus erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin) laskennallisesti prosenttiosuutena, joka vastaa vuoden 2014 perussopimuksen mukaista laskennallista sosiaali- ja terveystoimen osuutta laskennallisiin sosiaali- ja terveystoimen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjastotoimen kustannuksiin tarkoitettua peruspalvelujen valtionosuudesta. Kuntakohtaiset prosenttiosuudet ovat seuraavat:

Hyrnsalmi:	83,2
Kajaani:	72,9
Kuhmo:	78,4
Paltamo:	76,0
(Puolanka:	81,7; kalliinhuollon tasauksen laskennassa)
Ristijärvi:	83,7
Sotkamo:	72,4
Suomussalmi:	80,1.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien kohdentamisen jälkeiset kuntien maksuosuudet kuntayhtymälle määritellään puoliksi euroa/asukas ja puoliksi prosenttiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta (50 % / 50 %). Laskennallinen verorahoitus sisältää verotulot (kunnallisverot, yhteisöverot ja kiinteistöverot), muut kuin kuntayhtymälle maksettavat tai kohdennettavat valtionosuudet, valtionosuuden lisäosat, valtionosuuksiin tehtävät vähennykset ja lisäykset nettona, järjestelmämuutoksen tasaus 2010, järjestelmämuutoksen tasaus 2015 ja verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus sekä mahdolliset muut näitä vastaavat erät.

Verotulot lasketaan viimeisimmän valmistuneen verotuksen perusteella (t-2, kiinteistövero t-1) ja valtionosuudet kunkin talousarviovuoden mukaisina. Kunnallis- ja kiinteistöverotulot lasketaan jäsenkuntien keskimääräisillä verotuloilla painotetuilla veroprosenteilla. Yhteisöverotulot lasketaan todellisten maksuunpantujen verotulojen mukaisina. Voimalaitosten kiinteistövero otetaan kuitenkin huomioon 1,4 %:n verokannan mukaan.

Asukaslukuna käytetään viimeistä vahvistettua vuodenvaihteen asukaslukua.

Jäsenkunnan maksuosuutta määriteltäessä valtionosuuksiin ei lasketa mukaan kuntien saamia muita peruspalvelujen valtionosuuksiin kuulumattomia opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä ja maksamia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja / tai -avustuksia, kunnan yleistä harkinnanvaraista rahoitusavustusta, kuntajaon muutoksen perusteella kunnille maksettavia yhdistymisavustuksia eikä investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Lain toimeentulotuesta 5 a §:n mukainen valtionosuus perustoimeentulotuen kustannuksista on osa kuntien maksuosuutta, jonka valtion maksatusvirasto maksaa suoraan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle.

Vuotuinen maksuosuus kannetaan kunkin varainhoitovuoden kuntien talousarvotietojen perusteella siten kuin rahoitusneuvotteluissa on sovittu. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana kuukausittain kahdessa erässä 12. ja 30. päivä.

Maksuosuuksia korjataan kyseessä olevan talousarviovuoden tilinpäätöksen yhteydessä kustannuksia vastaavaksi. Tasaukset suoritetaan mahdollisimman pian tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Ennen vuotta 2015 syntyneet yli- ja alijäämät tasataan kuntien maksuosuuksia korjaamalla

vuoden 2014 tilinpäätöksessä kyseisen talousarviovuoden maksuosuuksien suhteessa.

Kuntien ja kuntayhtymän toimintaympäristössä ja/tai rahoituksessa tapahtuvien suurten ja olennaisten laki- tai muiden seikkojen muutosten johdosta päätetään kuntien maksuosuuden määrittelyperusteet uudelleen. Tällöin päätös tehdään kuntalain 79 §:ää noudattaen.

17 § Erikoissairaanhoidon hoitokustannusten tasausrahasto

Kuntayhtymällä on rahasto, jonka tarkoituksena on tasata sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnalle potilaskohtaisista tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista aiheutuneita poikkeuksellisen suuria kustannuksia terveydenhoitolain 76 §:n toteuttamiseksi.

Rahaston pääomaa kartutetaan siten, että jäsenkunnilta peritään vuosittain maksu, jonka suuruuden valtuusto vahvistaa talousarviossa. Kaikkien sairaanhoitopiirin jäsenkuntien rahaston maksuosuus määrätään perussopimuksen 16 § toiminnan rahoitus/ jäsenkuntien maksuosuudet perustein lukuun ottamatta toimeentulotuesta 5 a §:n mukaista valtionosuutta perustoimeentulotuen kustannuksista.

18 § Osajäsenien maksuosuudet ja ulkokuntalaskutus

Ympäristöterveydenhuollon Puolangan rahoitusosuuden laskeminen tapahtuu siten, että ympäristöterveydenhuollon laboratorion kustannukset jaetaan €/asukas, terveysvalvonnan kustannukset jaetaan siten, että 40 % määräytyy asukasluvun ja 60 % valvontakohteiden lukumäärän perusteella ja eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan siten, että 20 % määräytyy asukasluvun ja 80 % tilojen lukumäärän perusteella.

Muilta osin osajäsenet ja ulkokunnat maksavat asukkaidensa saamista palveluista suoritehinnan. Suoritehinnoittelun perustana ovat todelliset kustannukset, jotka sisältävät toiminnan välittömät ja välilliset kustannukset, poistot sekä pääomalle mahdollisesti suoritettavan koron.

Kuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein. Jollei osajäsenkunnan ja kuntayhtymän kesken muuta sovita, tulee laskusta käydä ilmi kunnan maksuvelvollisuuden perusteet.

Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa yhtymähallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrittäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä.

Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintojen muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan toisen kalenterikuukauden alusta lukien.

19 § Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta. Jäsenkuntien

rahoitusosuuksien tai jäsenkuntalainan ehdoista päättää yhtymävaltuusto.

Saadut valtionosuudet vähennetään investointikohteen hankintahinnasta.

20 § Kalusto ja varusteet

Jos kuntayhtymän toimipisteen toiminta lakkautetaan, vain välittömästi toimintaan kuuluva kalusto siirretään vastaavaan muuhun toisen kunnan alueella olevaan kuntayhtymän toimipisteeseen ja muu kalusto palautetaan tasearvosta sen antaneelle kunnalle. Palautuksen vaikutus peruspääomaan eliminoidaan palautuksen yhteydessä.

21 § Kiinteistöt

Kuntayhtymä vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijaisesti kunnilta. Vuokrien määräytymisperusteet sovitaan erikseen. Vuokriin sisältyvänä laskennallisena korkona otetaan kaikissa kunnissa yhdenmukaisesti 12 kuukauden euriborkorko lisättynä 0,20 %:lla. Korko tarkistetaan kullekin talousarviovuodelle edellisen vuoden kesäkuun 30. päivänä.

22 § Henkilöstön eläkevastuut

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä vastaa maksuperusteisesta eläkemaksusta ja varhemaksusta 1.1.2013 lukien. Mahdollinen varhemaksun jakaminen viideltä purkautumista edeltävältä vuodelta tehdään vuosien 2005- 2012 kuntien maksuosuuksien suhteessa.

Kunnat vastaavat työntekijöiden eläkemenoperusteisista eläkevastuista vuoden 2004 lopun tilanteen mukaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaan.

23 § Viivästyskorko

Maksun viivästyessä ovat jäsenkunta ja kuntayhtymä velvolliset maksamaan viivästyneelle maksusuoritukselleen viivästyskorkoa korkolain säännösten mukaisesti.

IV Luku

HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTAMINEN

24 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan, mitä siitä on säädetty kuntalaisissa (365/95) ja määrätty kuntayhtymän tarkastussäännössä. Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) tai viisi (5) jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtainen varajäsen.

V luku

KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSelvitys

25 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa yhtymän hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen em. osuuksien suhteessa.

VI luku

VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN

26 § Sopimuksen voimaantulo

Muutettu perussopimus tulee voimaan 1.1.2015, tai heti kun jäsenkunnat ovat muutokset kuntalain 79 §:n mukaisesti hyväksyneet.

Kajaanissa . päivänä . kuuta 2014

HYRYNSALMEN KUNTA

Ari Nurkkala
kunnanjohtaja

KAJAANIN KAUPUNKI

Jari Tolonen
kaupunginjohtaja

Tuija Aarnio
hallintojohtaja

KUHMON KAUPUNKI

~~Eila Valtanen~~
kaupunginjohtaja

Juhana Juntunen
~~hallintojohtaja~~ -*VS. Kaupunginjohtaja*

PALTAMON KUNTA

Arto Laurikainen
kunnanjohtaja

Anu Tervonen
kehitysjohtaja

PUOLANGAN KUNTA

Seppo Rajala
kunnanjohtaja

RISTIJÄRVEN KUNTA

Raija Potila
kunnanjohtaja

Terttu Härkönen
hallintosihteeri
paoli kero

SOTKAMON KUNTA

Petri Kauppinen
kunnanjohtaja

Paula Hänen
hallintojohtaja

SUOMUSSALMEN KUNTA

Asta Tolonen
kunnanjohtaja